

Hjelpedokument for utforming av forskrifter etter kommuneloven §§ 8-3, 8-4, 8-6 og 8-10 mv.

Forskrift [dato] om folkevalgtes rett til godtgjøring og velferdsgoder i ... [kommune/fylkeskommune]

Fastsatt av... [dato] med hjemmel i lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner §§ ...

§ 1 Formål

Forskriften skal legge til rette for bred rekruttering til [kommunale/fylkeskommunale] tillitsverv gjennom økonomiske ordninger som gjør det mulig for alle å delta i lokalpolitikken.

§ 2 Virkeområde (?)

§ 3 Rett til dekning av utgifter og økonomisk tap

Den som har et tillitsverv i ...[kommune/fylkeskommune], har krav på

- a) skyss-, kost- og overnattingsgodtgjøring for reiser i forbindelse med vervet
- b) dekning av utgifter som følge av vervet, også utgifter til andre for å utføre nødvendige arbeidsoppgaver, barnepass og andre omsorgsoppgaver man i forbindelse med utførelsen av vervet ikke selv kan utføre
- c) erstatning for tapt inntekt som følge av vervet.

Krav etter første ledd skal fremsettes for ... så snart som mulig og senest innen [... dager/måneder] etter at kravet oppstod. Kravet skal dokumenteres. Krav etter første ledd bokstav b eller c som ikke kan dokumenteres, dekkes likevel dersom utgiftene eller tapet er sannsynliggjort på annen måte.

§ 4 Utmåling av utgifter og økonomisk tap

Godtgjøring for skyss, kost og overnatting etter § 3 første ledd bokstav a gis [for reiser over ... km] etter [de til enhver tid gjeldende satsene i kommunens reiseregulativ/følgende satser:]

Utgifter etter § 3 første ledd bokstav b dekkes [med inntil kr ... per dag/time/etter følgende satser:]

Tapt inntekt etter § 3 første ledd bokstav c dekkes med inntil kr ... per dag for dokumenterte tap og inntil kr ... per dag for ikke-dokumenterte tap.

§ 5 Arbeidsgodtgjøring

Den som har et [kommunalt/fylkeskommunalt] tillitsverv, har krav på godtgjøring for sitt arbeid etter følgende satser:

Tillitsverv	Godtgjøring i % av ...
a) Kommunestyremedlemmer	... % per møte
b) Gruppeledere	... % per år

Det gis ikke møtegodtgjøring etter første ledd ved ...

Fast årlig godtgjøring etter første ledd reduseres med ...% ved deltakelse i mindre enn ... av antall avviklede møter i løpet av kalenderåret.

Varamedlem som deltar i minst ... av møtene i løpet av et kalenderår, har rett til ... % av det faste medlemmets årlige godtgjøring etter første ledd.

§ 6 Godtgjøring ved frikjøp (?)

Folkevalgte som frikjøpes fra ordinært arbeid, mottar en fast godtgjøring i stedet for dekning av tapt inntekt etter § 5 og arbeidsgodtgjøring etter § 6.

[Ordføreren] frikjøpes i ... % stilling. Ordførers godtgjøring fastsettes til ...

[Varaordføreren] frikjøpes i ... % stilling. Varaordførers godtgjøring fastsettes til ...

§ 7 Ettergodtgjøring

Folkevalgte som har et tillitsverv som sin hovedbeskjeftigelse, har etter søknad rett til ettergodtgjøring i [... måneder] når de fratrer vervet.

En søknad om ettergodtgjøring avgjøres av ...

Retten til ettergodtgjøring avkortes mot annen inntekt etter reglene i kommuneloven § 8-6 andre og tredje ledd.

§ 8 Pensjonsordning (?)

Folkevalgte som har følgende tillitsverv, har rett til pensjon i tråd med [kommunens/fylkeskommunens] pensjonsordning for folkevalgte:

§ 9 Rett til sykepenger (?)

Folkevalgte som har et tillitsverv som sin hovedbeskjeftigelse, har samme krav på sykepenger som ansatte i [kommunen/fylkeskommunen].

[Kommunen/fylkeskommunen] skal betale sykepenger tilsvarende full godtgjøring i arbeidsgiverperioden fra den første til den sekstende sykedagen, jf. folketrygdloven § 8-19.

Har den folkevalgte krav på godtgjøring utover seks ganger grunnbeløpet, jf. folketrygdloven § 8-10 andre ledd, skal [kommunen/fylkeskommunen] betale forskjellen mellom det den folkevalgte har krav på å få utbetalt i sykepenger fra folketrygden og det den folkevalgte ville fått i godtgjøring i den samme perioden.

§ 10 Rettigheter ved yrkesskade (?)

Folkevalgte som har et tillitsverv som sin hovedbeskjeftigelse, skal meldes inn i [kommunens/fylkeskommunens] yrkesskadeforsikring og eventuelle andre tilleggsforsikringer som gir ansatte i [kommunen/fylkeskommunen] rett til ytelser ved yrkesskade.

§ 11 Permisjoner

Folkevalgte som har et tillitsverv som sin hovedbeskjeftigelse, har etter søknad rett til permisjon i samsvar med arbeidsmiljøloven §§ 12-1 til 12-10, 12-12 og 12-15.

Søknad om permisjon avgjøres av ...

Under permisjonen beholder den folkevalgte godtgjøringen i inntil to uker, med mindre han eller hun gjør avkall på den. Under svangerskapspermisjon, omsorgspermisjon, fødselspermisjon, foreldrepermisjon og ved barns og barnepassers sykdom har den folkevalgte rett til å beholde godtgjøringen etter samme regler som gjelder for tilsvarende permisjoner for ansatte i kommunen.

§ 12 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2020.

Kommentarer til hjelpedokumentet

Til § 1:

Det er ikke alltid nødvendig å angi forskriftens formål. Dersom man velger å ha en formålsbestemmelse, må det være fordi den tilfører noe mer enn det som allerede framgår av kommunelovens generelle formål. Det kan for eksempel være aktuelt å peke på at reglene om folkevalgtes rett til godtgjøring skal bidra til å sikre bred deltakelse i lokaldemokratiet gjennom økonomiske ordninger som gjør det mulig for alle å delta, se NOU 2016: 4 *Ny kommunelov* pkt. 14.1.1. En slik formålsbestemmelse utdyper kommunelovens generelle formål om å legge til rette for et sterkt og representativt lokaldemokrati.

Det er ikke ønskelig med en formålsbestemmelse som angir at forskriften gir regler etter kommuneloven kapittel 8. Det er det hjemmelsangivelsen som opplyser om.

Til § 2:

Det er ikke nødvendig å angi forskriftens virkeområde. Også en virkeområdebestemmelse må tilføre noe som ellers ikke følger av andre regulatoriske elementer. Slike elementer kan særlig være kommuneloven, forskriftens overskrift eller rettighets- og pliktreglene. Den mest direkte og beste måten å regulere rettigheter og plikter på, er å angi subjektene direkte i rettighets- og pliktbestemmelsene, slik som foreslått i dette hjelpedokumentet.

Til § 3:

Det kan eventuelt stilles ytterligere krav til dokumentasjon og leveringsform.

Til § 4:

Avhengig av hvor omfattende reguleringen for hver tapspost er, kan det alternativt være hensiktsmessig å regulere utmålingen for hver enkelt tapspost i egne paragrafer. Det vil si at det som nå er første, andre og tredje ledd, blir utformet som tre forskjellige paragrafer.

Kommunen og fylkeskommunen står fritt til selv å utforme satsene. Det er mulig å bruke eksisterende satser for ansatte i kommunen eller Statens reiseavtaler som utgangspunkt.

Typiske utgifter som det kan være aktuelt å dekke etter § 4 tredje ledd, jf. § 3 første ledd bokstav c, er barnepass, stedfortreder, stell av syke, eldre e.l. Satsene kan være ulike for

disse utgiftstypene. Det kan være hensiktsmessig å angi de ulike satsene i en tabell. Husk da at det må gis en innledende tekst som angir på hvilken måte satsene i tabellen inngår i rettsregelen, se for eksempel den innledende teksten til tabellen i § 5.

Merk at kommuneloven § 8-3 tredje ledd siste punktum stiller krav om ulike satser for henholdsvis dokumenterte og ikke-dokumenterte tap.

Til § 5:

Satsene kan for eksempel angis i en tabell, slik eksemplet viser. Det kan vurderes om det skal gis en fast godtgjøring som står i forhold til vervets ansvars- og arbeidsbelastning, eller en godtgjøring per møte. Dette kan være ulikt avhengig av om den folkevalgte er fast medlem av et organ eller ikke.

Godtgjøringen kan for eksempel settes ut fra den til enhver tid gjeldende godtgjøringen for ordføreren eller for stortingsrepresentanter, eventuelt i antall G.

Det kan være aktuelt å spesifisere at deltakelse på seminar e.l. ikke godtgjøres. Eventuelt kan dette reguleres slik at møtegodtgjørelse bare ytes for møter der den som har tillitsvervet, har møteplikt.

Det kan også fastsettes regler om reduksjon av godtgjøring, for eksempel ved ugyldig fravær, og om økning i godtgjøringen til varamedlemmer dersom de deltar i et visst antall møter.

Til § 6:

Det er valgfritt å bestemme at folkevalgte som frikjøpes, i stedet skal motta én fast godtgjøring. Det er også valgfritt hvilke folkevalgte som eventuelt frikjøpes. Dersom adgangen benyttes, må det tas inn en henvisning til kommuneloven § 8-5 i hjemmelsangivelsen.

Det kan vurderes om det er grunn til å regulere hva godtgjøringen blir dersom varaordføreren fungerer som ordfører i en angitt periode.

Bestemmelser som tilsvarer andre og tredje ledd, kan også utformes for andre folkevalgte som eventuelt frikjøpes. Dersom det er mange ulike grupper folkevalgte som frikjøpes, er det grunn til å vurdere om satsene i stedet skal plasseres i en tabell. De ulike alternativene i tabellen må markeres med punktmarkering, gjerne a), b) osv., se § 5.

Til § 7:

Det er kommunen selv som må vurdere om vervet er den folkevalgtes hovedbeskjeftigelse. Dersom kommunen anser det som nødvendig å utdype hva som ligger i denne avgrensningen, er det grunn til å fastsette utdypingen i forskriften.

Merk at ettergodtgjøring ikke kan gis utover alminnelig oppsigelsestid for fast ansatte, jf. kommuneloven § 8-6 første ledd andre punktum.

Til § 8:

Kommunestyret og fylkestinget står fritt til å velge om de vil opprette eller slutte seg til en pensjonsordning for folkevalgte. Dersom adgangen benyttes, må det tas inn en henvisning til kommuneloven § 8-7 i hjemmelsangivelsen.

Det følger av forskrift 22. april 1997 nr. 375 om pensjon for folkevalgte i kommune eller fylkeskommune § 1 at en eventuell pensjonsordning skal omfatte alle folkevalgte med verv av en viss størrelse. Det følger også av forarbeidene til kommuneloven og forskriften nevnt over at kommunen kan velge å inkludere folkevalgte i kommunens pensjonsordning for ansatte.

Som et alternativ til å angi konkrete grupper av folkevalgte som skal meldes inn, kan vervets størrelse angis på en mer generell måte. Det må imidlertid ikke være tvil om hvem som skal ha rett til pensjon.

Til § 9:

Kommuneloven § 8-8 pålegger kommunene/fylkeskommunene å «sørge for» at folkevalgte som har vervet som sin hovedbeskjeftigelse, har samme rett til sykepenger som ansatte i kommunen/fylkeskommunen. Fastsetter forskriften krav til sykepenger, må det gis en henvisning til kommuneloven § 8-8 i hjemmelsangivelsen.

Det kan eventuelt også gis regler om melding om sykdom og krav til dokumentasjon i form av legeerklæring.

Kommuneloven § 8-8 regulerer ikke forholdet mellom den folkevalgte og Nav. Det er derfor naturlig at kommunen beskriver hvordan den vil oppfylle den folkevalgtes rett til full godtgjøring i de første 16 dagene av sykemeldingen, jf. merknaden til bestemmelsen i Prop. 46 L (2017-2018). Bestemmelsen i § 8-8 sikrer også at kommunen eller fylkeskommunen må betale den eventuelle forskjellen mellom 6G og hva den folkevalgte ville fått i godtgjøring etter arbeidsgiverperioden. Også dette bør da fremgå av forskriften.

Til § 10:

Dersom regler om rettigheter ved yrkesskade tas inn i forskriften, skal det i hjemmelsangivelsen også henvises til kommuneloven § 8-9.